

TURUN YLIOPISTO

YHTEISKUNTATIETEELLINEN TIEDEKUNTA

VALINTAKOE 26.5.2016

FILOSOFIA

POLIITTINEN HISTORIA JA VALTIO-OPPI

SOSIAALITIETEET

KLO 10–15

PYRKIJÄN OHJEET

Vastaaminen: Kirjoita kaikkiin vastauspapereihin nimesi ja henkilötunnuksesi. Kirjoita nimesi ja henkilötunnuksesi myös suttupapereihin. Kirjoita ehdottomasti eri papereille eri hakukohteiden vastaukset. Noudata lisäksi niitä ohjeita, joita annetaan tehtävämonisteessa: useissa tapauksissa myös jokainen vastaus pyydetään kirjoittamaan omalle paperille.

Vastaa yhden hakukohteen alalta annettuihin tehtäviin. Jos olet hakulomakkeessa ilmoittautunut useamman hakukohteen kokeeseen, vastaa molemmista annettuihin tehtäviin. Kokeessa ei voi enää muuttaa hakulomakkeessa ilmoitettuja hakukohteita.

Vastausaikaa on tasan viisi tuntia. Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 11:00.

Pääsykokeessa ei saa käyttää laskinta.

Kun olet valmis: Jätä vastaukset ja suttupaperit valvojalle ja esitä henkilöllisyystodistuksesi.

Tehtävämonisteen saat pitää itselläsi.

Tulosten ilmoittamisesta saat erillisen tiedotteen poistuessasi salista. Tulokset julkaistaan viimeistään 1.7.2016. Sitä ennen pyydetään välttämään puhelintiedusteluja. Myöhemmin voi omaan valintaan liittyviä asioita tiedustella Turun yliopiston hakijapalveluista numerosta 02 333 7676.

FILOSOFIA:

Räikkä & Siipi (toim.): *Ajattele, filosofoi*. Tammi, 2006.

POLIITTINEN HISTORIA JA VALTIO-OPPI:

Railo ja Laamanen (toim.): *Suomi muuttuvassa maailmassa*, Edita 2010

Setälä: *Demokratian arvo: teorit, käytännöt ja mahdollisuudet*, Gaudeamus 2003 tai uudempi painos.

SOSIAALITETEET

Erola ja Räsänen (toim.): *Johdatus sosiologian perusteisiin*, Gaudeamus 2014

Havakka, Niemelä & Uusitalo (toim.): *Sosiaalivakuutus (FIMVA2012)*, sivut 9-51, 75-162 ja 197-251.

VALINTAKOEKYSYMYKSET 2016

FILOSOFIA

Vastaa kaikkiin kysymyksiin erillisille papereille (4):

1. Ratkaisuehdotuksia pahan ongelmaan (15 pistettä)
2. Rangaistuksen oikeuttaminen (15 pistettä)
3. Erisnimien kuvausteoria ja sen ongelmat (15 pistettä)
4. Filosofisten zombien merkitys ja käsitettävyyys (15 pistettä)

POLIITTINEN HISTORIA JA VALTIO-OPPI

Vastaa jokaiseen tehtävään (4) ja niiden kaikkiin osioihin.

Samalle konseptiarkille ei missään tapauksessa saa kirjoittaa kahta tai useampaa esseevastausta, vaan jokainen vastaus tulee kirjoittaa eri konseptiarkille (yksittäistä vastausta voi sen sijaan tarvittaessa jatkaa seuraavalle konseptiarkille). Jokaiseen konseptiarkkiin on ehdottomasti merkittävä vastaajan henkilötiedot. Näiden ohjeiden noudattamatta jättäminen voi johtaa koevastausten hylkäämiseen.

Kiinnitä huomiota myös vastauksesi rakenteen johdonmukaisuuteen, loogisuuteen ja hyvään ilmaisuun. Hyvä vastaus ei ole pelkkä luettelo, vaan ajateltu kokonaisuus.

Tehtävä 1. Määritä lyhyesti (muutamalla rivillä) ja ajoita:

1a. Leo Mechelinin toiminta Ranskassa (1 piste)

1b. "Kommunistipykälä" (1 piste)

1c. Mauno Koivisto ja Baltian maat (1 piste)

1d. Stalingradin taistelu ja Suomi (1 piste)

1e. EEC ja Kekkonen (1 piste)

1f. Kominform (1 piste)

1g. "Sinatran oppi" (1 piste)

1h. Yrjö Leino (1 piste)

1i. Kansanterveyslaki (1 piste)

1j. Kolmannen valtakunnan vieraana (1 piste)

Tehtävä 2. Kirjoita esseet aiheista:

2a. Miten Suomessa pääsykoekirjan mukaan suhtauduttiin Keski- ja Etelä-Euroopan autoritaarisiin ja totalitaristisiin suuntauksiin? (10 pistettä)

2b. Kuvaile kolme (3) peruseriaatetta eli "ulottuvuutta", jotka ovat Erkki Railon mukaan muodostaneet "pienen kansakunnan selviytymisstrategian" Suomen ulkopoliittikan historiassa toisen maailmansodan jälkeiseltä ajalta 2000-luvulle. Mikä Suomen ulkopoliitikassa on muuttunut ja mikä pysynyt samana kylmän sodan päätyttyä? Esittele yksi (1) Kimmo Rentolan kuvaamista Suomi-Neuvostoliitto-suhteiden kriiseistä ja pohdi, miten Railon kolme peruseriaatetta ilmenivät kyseisessä kriisissä. (10 pistettä)

Tehtävä 3. Mitä tavoitteita poliittinen osallistuminen voi edistää demokratiassa? (10 pistettä)

Vastauksen maksimipituus yksi (1) konseptiarkki = 4 sivua

Tehtävä 4. Määrittele seuraavat käsitteet. (20 pistettä)

a) polyarkia (5 pistettä)

b) äänestämisen paradoksi (5 pistettä)

c) poliittinen velvoite (5 pistettä)

d) Selosta millä tavalla yksilöiden todennäköisyys olla oikeassa vaikuttaa ryhmän eli kollektiivin päätöksen pätevyyteen (5 pistettä)

Vastauksen maksimipituus yksi (1) konseptiarkki = 4 sivua

SOSIAALITIEET

Vastaa kaikkiin kysymyksiin ja kirjoita jokainen vastaus, myös vastausten a- ja b-osiot, eri papereille!

Monivalintatehtävään vastataan erilliselle kysymyspaperille.

Huomioithan, että essee- ja aineistotehtäville on määritelty enimmäispituus, jota ei saa ylittää.

Vastauksen enimmäispituuden ylittävää osiota ei huomioida vastauksen arvioinnissa.

I. Esseetehtävät (tehtävät 1a ja 1b sekä 2)

1. a) Sosiaalivakuutusta on arvosteltu voimakkaasti viime vuosina. Kuvaile lyhyesti, mitä sosiaalivakuutuksessa on erityisesti kritisoitu. (4 pistettä, max 1 sivu)

b) Sukupuolittunut työnjako perheissä ja ansiotyössä (4 pistettä, max 2 sivua)

2. Kuvaa suomalaisen työttömyysturvajärjestelmän syntyä ja kehitystä. Pohdi lisäksi, miten vapaaehtoinen kassajärjestelmä liittyy suomalaisen sosiaaliturvan järjestämiseen työttömyysvakuutuksesta puhuttaessa (10 pistettä, max 4 sivua)

II. Monivalintatehtävä

Katso erillinen moniste (22 pistettä)

III. **Aineistotehtävät** (tehtävät 3a ja 3b, yhteensä 20 pistettä, tehtävien yhteispituus max 6 sivua)

3. a) Selosta *Johdatus sosiologian perusteisiin* -kirjassa kuvattu tutkimusprosessin perusmalli. Miksi sosiaalitieteissä ei ole Newtonin painovoimalain kaltaisia lainalaisuuksia? Mitä niiden tilalla näissä tieteissä on?

b) Lue alla oleva lehtijuttu, jossa tilastoihin sekä asiantuntijoiden näkemyksiin ja kannanottoihin pohjautuen kerrotaan työsuhteista suomalaisilla työmarkkinoilla. Lehtijutut ovat yksi keino tuottaa ja välittää kuvauksia ja tulkintoja yhteiskunnan tilasta, sosiaalitieteellinen tutkimus on toinen. Mieti pääsykoekirjoista oppimaasi hyödyntäen, millaisin tutkimuskysymyksin ja aineistoin lehtijutun aihetta voisi lähteä tutkimaan

1) sosiaalisten jakojen ja

2) politisaation näkökulmasta.

SILPPUTYÖTÄ ON NYT ENEMMÄN KUIN KOSKAAN (Turun Sanomat 1.5.2016)

Pätkätyötä, osa-aikaista työtä, vuokratyötä... Yhä suurempi osa työstä tehdään epätyypillisissä työsuhteissa. Osalle se sopii, mutta moni kaipaa vakityön turvaa.

Enää kolmannes uusista työsuhteista on vakituisia. Loput ovat määräaikaista, osa-aikaista, vuokratyösuhteita, keikkatöitä tai yksittäisiä toimeksiantoja. Siis sellaisia työsuhteita, joita on totuttu kutsumaan epätyypillisiksi. Tilanne on muuttunut melko nopeasti. Vielä suurten ikäluokkien tullessa työelämään vakituisen työsuhteen solmi 80 prosenttia työntekijöistä.

Koska epätyypillisestä on tullut tyypillistä, myös silpputyön tekijöiden oikeuksia pitäisi toden teolla miettiä. Laura Haapala tekee paraikaa väitöskirjaa itsensä työllistäjistä ja kirjoitti kirjan *Joustava työ, epävarma elämä*. (...)

-Työmarkkinat ovat jakautumassa kahtia vakituisen ydintyövoimaan ja helposti muunneltavaan matalapalkkaiseen reunatyövoimaan, joka otetaan käyttöön vain tarvittaessa. (...)

Laura Haapalan mukaan sekä työn että hyvinvointiyhteiskunnan käsitteet pitäisi määritellä uudelleen, jotta työn tekeminen, palkka ja hyvinvointi jakautuisivat mahdollisimman tasaisesti ja hyödyttäisivät kaikkia. Ensi alkuun riittää, kun silpputyöläisen asemaa pyritään helpottamaan.

-Perustulo takaisi jonkinlaisen tulotason silloin kun tulot ovat epäsäännölliset. Jotta myös silpputyöläisen ääni kuuluisi työmarkkinoilla, Haapala ehdottaa kokonaan oman, uuden ay-liikkeen perustamista. Hänen mukaansa nykyiset työmarkkinajärjestöt keskittyvät turvaamaan vakituisten työntekijöiden edut, mutta epätyypillisiksi sanotuissa työsuhteissa olevien tarpeet unohtuvat.

Palvelualan ammattiliitto Pamin jäsenistö on naisvaltainen, ja siihen kuuluu runsaasti epätyypillisissä työsuhteissa olevia. Liiton sosiaalipoliittinen asiantuntija Egezona Kllokoqi-Bublaku uskoo, että Pam pystyy ottamaan huomioon myös erilaisten silpputöiden tekijät.

-Silpputyöläisistä valtaosa kuuluu liittoon, koska siitä on heille hyötyä. Asioita on myös viety eteenpäin. Esimerkiksi soviteltu päiväraha oli hyvä voitto ay-liikkeelle.

Kllokoqi-Bublaku lähtisi ajamaan yksilöiden hyvinvoinnin vuoksi kokoaikaista työtä pikemminkin kuin tulotason korvaamista sosiaaliturvalla. (...)

Järjestön edustaja on huolissaan nuorten ja maahanmuuttajien asemasta työmarkkinoilla.

-Suomessa on paikka paikoin tapana, että jos työntekijä ei osaa vaatia oikeutta, hän ei myöskään sitä saa. Vaarana on, että syntyy kansanosa, joka tekee samaa työtä halvemmalla kuin muut eikä etene.

Epätyypilliset työsuhteet ovat kaikkein yleisimpiä palvelu-, sosiaali- ja terveysaloilla sekä aineettomassa työssä. Naiset, nuoret ja korkeakoulutetut ovat riskiryhmää, mutta silpputyötä joutuu todennäköisesti tekemään jossain vaiheessa jokainen 1980-luvun jälkeen syntynyt. (...)

Laura Haapalan mielestä taloudellisen vakauden mittarina pitäisi olla jokin muu kuin työsuhteen muoto.

-Yhteiskuntarakenne pohjautuu oletukseen, että ihmiset ovat joko vakituksessa työsuhteessa tai kokonaan työttömiä. Jaottelu ei ole kattava eikä kohtaa arkitodellisuutta, jossa silpputyöläiset elävät.

(Nadia Paavola, lyhennetty alkuperäisestä jutusta)